



A család is hivatás

Beszélgetés a családról dr. Marx Gyuláné szemész orvossal, nyolcgyermekes édesanyjával

Dr. Marx Gyuláné Dr. Bodó Erzsébet 34 éve él Zalaegerszegen példaértékű családi életet férjével, hitben és szeretetben. Házasságukból nyolc gyermek született. A fiatal szemész orvos a családot helyezte a karrier elé.

Matyasovszky Margit: *Az egyik nyilatkozatodban arról beszéltél, hogy a gyermekkorod vidám és mulatságos volt. Megosztanál az olvasókkal egy konkrét példát ebből a korból?*

Dr. Marx Gyuláné: Az jutott eszembe, hogy minden nehézségből tréfát csináltunk – az én édesapám egy széky ember. Olyan humora van, amivel mindig mindennek megtalálta a fonákját, a mulatságos oldalát, bármi nehézség vagy konfliktus alakult volna ki a családban. Ilyen eset számos volt a családban: édesanyám elment reggel szentmisére, bevásárolni. Amikor megjött, édesapám már nagyban dolgozott. Ő komoly szellemi munkát végzett egész életében, az Állatorvosi Egyetem tanszékvezetőjeként ment nyugdíjba. Érdekelte a genetika, sok tudományos terület volt, amibe beleásta magát. Aznap is a munkájánál ült már korán reggel, elmaradt

a befűtés – fafűtéses kályhánk volt. Édesanyám nehezményezte, hogy nem fűtött be. A gyerekek felkeltek, mind a hét gyerek ott ugrált. Édesapám olyan humorral tudta elmagyarázni a hideg előnyeit, hogy a végére mindenki gurult a nevetéstől. Ha valami eszköz elromlott, arra talált egy furfangos megoldást, ami átmenetileg tökéletes volt. Nekem különösen kedvesek az édesapámmal kapcsolatos emlékek. Szentendrén ketten, a hétvégi ház építése kapcsán, mindenféle speciális részletet építettünk be a házba. Később a szüleim ide építkeztek véglegesen, ma is ott laknak. Hihetlenségig becsületesek és tisztességesek voltak, ezt nagyon-nagyon át tudták adni nekünk. Testvéreim is többen örökölték ezt a sajátos széky humort, talán majdhogynem mindenki. Meg tudjuk látni a dolgok fonákját is. Ezért is mondhattam azt, nekem csodálatos gyermekkorom volt, nem mindenkinek adatik ez meg.

M. M.: *Mikortól élsz Zalaegerszegen, mi hozott téged az ország nyugati felébe?*

Dr. M. Gy.: A férjem, ez egyértelmű. Nem az orvosi egyetemen



ismertük meg egymást, pedig mindketten az orvosi egyetemen tanultunk, hanem egy kórusban. A piarista gimnázium mellett működött a volt diákok kórusa, ahová mindketten bekerültünk. Nekem minden testvérem és az édesapám is a piarista gimnáziumba járt, kötődöttünk a renchez. Egyetemistaként én is abban a kórusban kezdtem énekelni, és a későbbi férjemet itt ismertem meg. Mindjárt az ismeretségünk kezdetén egyértelművé tette, hogy ő haza fog jönni Zalaegerszegrre. A kapcsolatunknak akkor van jövője, ha nekem nem okoz nehézséget, hogy vele jöjjenek. Nem bántam meg. Nagyon örülök, hogy akkor velem tartottam,

mert csodálatos vidékre kerültem. Azelőtt nem jártam erre soha.

M. M.: *A dímbes-dombos tájba is egyszerre beleszerettél vagy a téged körülvevő természeti szépség csak később ejtett rabul?*

Dr. M. Gy.: Ez szerelem volt az első látásra, annak ellenére, hogy 15 éves koromig a pusztával álmodtam. Kisgyermek koromban a Hortobágyon éltem, a nagy pusztaság valami hatalmas szépségként él bennem mindmáig. A gyerekekkel egyszer visszamentünk innen Zalából megmutatni, hogy hol voltam kislány. Amikor kimentünk a puszta közepébe ők szorongatónak, félelmetesnek érezték a Zalai-dombság után a hatalmas síkságot, én meg a szabadságot éltem meg újra. Nekem a gyerekkorom annyi szépet hozott onnan is, hogy máshogy éltem meg azt a pusztát, mint a gyerekeim. Ezt a dunántúli vidéket nem lehet, nem szeretni! Gyönyörű, mindjárt a kezdetben megkedveltem. Nyitott, nyíltszívű emberközösség él Zalában, akikkel nem volt nehéz



Gyerekekkel

kapcsolódni. Azt gondolom, hogy nekem az egyik legnagyobb érték ma is az, amikor beszélgethetek helyiekkel. Akár a munkám, akár más kapcsán.

M. M.: *A férjed mikor mutatott be a családjának?*

Dr. M. Gy.: Úgy emlékszem, hogy fél éven belül bemutatott engem, bár akkor ő még „küzdött” a szakmai elképzeléseimmel. Lehet, hogy a gyerekek tőle örökölték, hogy szépen tudnak udvarolni. Mindenesetre először én úgy terveztem, hogy még 10 évig nem megyek férjhez. „Nagyon szeretlek drágám, de én még szakvizsgát szeretnék tenni, és az egész emberiséget megváltani.” Gyerekgógyász szerettem volna lenni. Az összes gyerekbetegséget meg akartam szüntetni. Ebből az lett, hogy 23 évesen hozzámentem Gyuszihoz, ekkor még nem fejeztem be az egyetemem sem, nemhogy a szakvizsgám meglett volna.

M. M.: *Itt akkor megváltozott valami!*

Dr. M. Gy.: Teljesen, hiszen 2 év alatt ledolgozta a 10 évet. Két évnyi együttjárás után házasodtunk össze.

M. M.: *A családalapítás a frissen diplomázott, élete és karrierje elején álló lányt hogyan érintette?*

Dr. M. Gy.: Évekbe telt, amíg összeraktam. Először lemondtam



Gyerekek



Keresztelés a családban

arról, hogy gyerekgyógyász legyek. A férjem édesanyja gyerekgyógyász volt, az édesapja pedig belgyógyász, később üzemorvos, aztán háziorként is dolgozott, tehát mindkettőn egy teljes orvosi szakmát bírtak. Amikor én gyermek voltam, az én édesanyám otthon volt velünk. Ő vegyészmérnök, de nem ment el dolgozni, végig otthon volt. A férjem viszont nehezen élte meg, hogy mind a két szülőnek komoly szakmája volt, és gyakorlatilag váltották egymást odahaza. Gyuszi szerette volna, hogy a mi gyerekeinknek kiskorukban legyen otthon az édesanyjuk. Ezt végiggondoltam, és úgy döntöttem, hogy „kis szakmát” választok. Szemészként dolgoztam úgy másfél évig. Ezalatt a másfél év alatt jöttem rá arra – ekkorra már kettő gyermekünk volt – hogy gyakorlatilag nem találkozunk egymással. Azt éreztem, hogy ha így folytatjuk, még kisszakmával együtt is szétesik a család. És a család sokkal fontosabb volt számomra a szakmánál. Másik szemész kerülhet az osztályra, de a gyermekemnek csak én lehetek az édesanyja. Ekkor azt mondtam, jöhet a következő baba. Akkor már meggyőződéssel tudtam, hogy otthon akarok maradni. A család mellett döntöttem, és utána 15 évig itthon

voltam GYES-en. És most ennyi idő elteltével állítom, hogy ez is egy áldott időszak volt. Így mindig volt egy stabil „valaki” itthon. Eredetileg öt gyermeket terveztünk, aztán a Jó Isten még ajándékozott nekünk néhányat. Egy ikerpárral a végén, Jánossal és Tamással. Azt gondolom, hogy legszebb ajándék volt,

hogy ezeket a gyermekeket kaptam. Közben tanultam azt is, hogy mit jelent anyának lenni. Nagyon sokat imádkoztam – én hívő ember vagyok, – hogy a Jó Isten segítsen, hogy jó anyjuk lehessenek. Imám meghallgatásra talált és az Úr gyakorló pályára állított. Minél jobban imádkoztam, annál több lehetőséget kaptam, hogy gyakorolhassak. Nem volt teljesen tudatos, hogy nyolc gyermeket akarunk. Élünk az életünket, próbáltuk az egészet a Jó Isten akarata szerint megélni, ez azzal is együtt járt, hogy ha nekem gyereket ad, azt elfogadom.

M. M.: *A harmonikus nagycsaládban mindig egyetértés volt? Soha nem csörögtek a tényérok? Nem volt összemorgolódás?*

Dr. M. Gy.: Mindig volt! Azt gondolom, hogy kellett is hogy legyen. A tényérok nem törtek, illetve törnek, de nem ezért. Az ideális az nem létezik. A házban lévő nagyon szép üveges ajtó ablaka többször kitört, mert röpiült az építő-



Hitélet felolvasás a szentmisén

kocka vagy egyéb valami. A gyerekeknek meg kellett, hogy harcolják a saját egyéniségük mentén azt az alkalmazkodási harcot, melyet egy ilyen családban szükséges megharcolni. Mindeközben folyamatosan az értékekre kellett irányítani a figyelmet, arra, ami fontos. Persze mindig próbáltunk egy kis „hidegvizet” önteni mindenki fejére, hogy annyira ne legyen forró. Ami hosszú távon nagyon nagy segítség volt nálunk, és ami megalapozta azt, hogy ma is nagyon összetartó gyerekeink vannak, azaz, hogy mindig nyíltan megbeszéltünk mindent. Egyszerűen nem volt tabutéma. Akit nem érdekelt, kiment. Ami az eszükbe jutott a szexualitásról, a drogozról, a cigarettáról, az alkohorról, mit mikor, mi a véleményük, elmondhatták. Egymással vitakozhattak. Mi is csatlakoztunk. Volt eset, hogy valamilyen filmet meg akartak nézni a gyerekek, én akkor azt mondtam, *hogy én is odaülök mellétek és utána megbeszéljük a pszichológiai hátterét.* Hihetetlenül utálták, mert ez azzal járt, hogy azon kívül, hogy megnéztünk egy filmet, amiben időnként némi vér is folyt, de összességében izgalmas film volt. A film után feltettem a kérdést: tudod, hogy ez a film mit mondott? Mit sugallt? Végigbeszéltük erkölcsi, emberi, vagy egyéb szempontból a filmet, s azt, hogy akinek legjobban drukoltak a gyerekek, mennyire állta meg a helyét? Mennyire volt ember? Próbáltam érték alapon nevelni. Amikor megjelentek az internetes játékok, akkor azt mondtam: *rendben van, gyerekek játszhattok 1 órát, de ehhez az egy órához az kell, hogy cserébe három értékes ember életrajzát megnézzetek és beszámoltok róla.* És kénytelenek voltak Kodályról, Bartókról vagy irodalmi, történelmi személyek életéről tanulni valamit. Azt mondtam: „nem érzem annyira értékes időtöltésnek a választott játékot. Látom, hogy oda vagy érte. Rendben van, tegyük



Ebéd a családban

mellé értéket!” – és így megcsinálták. Elfogadták.

M. M.: *Említetted, hogy 15 évig itthon voltál, a Családfesztiválhoz hogyan csatlakoztál?*

Dr. M. Gy.: Innen indítottuk. Ebből a házból. Az apósom ötlete volt. A család évében több család összejött, és azt mondta az apósom: „miért nem csináltok a család évében valamit? Számotokra fontos a keresztény értékrend, azt képviselitek”. Ez 1994-ben volt, 25 évvel ezelőtt. Így egy baráti társasággal itt, együtt kezdtük el a Családfesztivált szervezni. Hihetetlen naivitással, minden szakértelem nélkül, de óriási lelkesedéssel. Ez a lelkesedés, ez az együttes munka, hogy szponzorokat keresve mindenhova bekopogtattunk, ez vitt minket előre. Képzeld el úgy harmincegy-két éves embereket, akik akarnak valamit. Meghívtunk mindenféle híres embert. Nagyon felvillanyozott minket, hogy Gryllus Vilmos eljött, és helyben égből pottyant meséket lehetett csinálni. A gyerekek rajzoltak, ők meg abból mindjárt mesét alkottak. Hogy egy ilyen meg lehet szervezni egy városban, és nem csak a családjainknak, hanem minden család részére? Élveztük és nagyon jól sike-

rült. Igazából, a városból mindenki mellénk állt. Az akkori megyei művelődési központ adott otthont az első Családfesztivál programoknak. Az Ady utcai iskolában volt az ebéd, a Zsinagógában pedig az ünnepélyes megnyitó. Nagyon élveztük. Attól kezdve 20 évig minden évben benne voltam a munkában. Sokan vannak, akik még mindig tevékenyek az alapítók közül. Húsz év után már azt éreztem, hogy ez már nem az én feladatomban. Közben felnőttek gyerekeim, s én más területen kezdtem dolgozni.

M. M.: *Halmozod a szakmákat, kezdtél egy orvosi diplomával, utána lett a szociális ellátói végzettséged, most pedig tanári diploma megszerzésére készülsz.*

Dr. M. Gy.: Amikor a gyerekek iskolába mentek 2003-ban, akkor vállaltam el a Mindszentyben, a *Miasszonyunk* Időskorúak Otthonának a vezetését. Megcsináltam a szakvizsgát, mellette ment a mentálhigiénés képzés. Aztán csak a hitbéli érdeklődés miatt kezdtem el a teológiát, viszont ez valahol magával hozta, hogy megint gyerekekkel foglalkozhattam. Azt gondolom, hogy ez jó. Amit itt tanulok, az kiegészíti az életemet, azt, amit az idő-



Együtt a család, unokákkal

sek otthonában csinállok. Megvéd a kiégéstől, hogy egyszer gyerekekkel, máskor idősekkel foglalkozom, nem mindig ugyanabban a „mókuserékben” vagyok. Most úgy gondolom, hogy 1-2 osztályt tanítok. Nem akarok átmenni teljes hitoktatónak, hanem azt szeretném, hogy vagy jegyesoktatáson használhassam, vagy bérmentési oktatáson, illetve bárhol belefolyhassak a hithez kapcsolódó oktatásba. Ha ez működő képes lesz, és van rá igény, én ezt nagyon szívesen csinálnám.

M. M.: Az emberek nagy része ebben a korban már nem akarja tanulással tölteni az idejét. Nem jellemző új szakmák elsajátítása. Ilyen szempontból te nagyon kivételes ember vagy.

Dr. M. Gy.: Nagyon élvezem a tanulást, és azt gondolom, hogy valahol nekem ez a hobbim is. Azt gondolom, hogy az embernek csikorogtatni kell a kerekeket, mert ez talán valahol megvéd minket attól is, hogy teljesen ellaposodjunk. Persze az is bennem van, hogy nagyon sok idős, Alzheimer-kórban szenvedő embert is-

merek. Vajon megvédi-e az embert a tanulás attól, hogy áldozatul essen ennek a kórnak? Nem biztos. Nem ismerem mindenkinek olyan mértékig az életét, hogy erre válaszolhassak, de az biztos, nagyon különbözőek, akik ettől a betegségről szenvednek.

M. M.: Tapasztalom, hogy a család zeneszerető. Mit nyújt neked a zene, az éneklés? Miért jó az, ha a család énekel?

Dr. M. Gy.: Az általános iskolába nagyon szerettem énekelni. Akkor még úgy énekeltem, hogy aki bent volt a szobában az inkább kiment. A szüleim beírtattak szolfézsra, és azt kell mondanom, hogy a Kodály-módszernek köszönhető az én hallásom, hiszen 6-8 évig minden testvéremmel együtt zeneiskolába jártunk. Messze nincs olyan hallásom, mint a gyerekeimnek, akik szerintem a férjemtől örökölték. Szeretek és most már én is tudok tisztán énekelni. Önmagában az, hogy az éneklés nekem felnőtt koromra ekkora örömet adott, és, hogy jó a hallásom, az köszönhető a zenetanáromnak – zongoráztam egyébként – Bacsák Erzsébet nénié, aki híres Bartók-tanítvány volt. A gyerekekkel meg én is ugyanezt csináltam, ha akarták, ha nem, kötelező volt a zeneiskola. Nem mindenki szerette. Nekem mindig a legnagyobb élmény, ha a család együtt van karácsonykor, és együtt éneklünk kórusműveket több szólamban. A legnagyobb karácsonyi ajándék a gyerekeimtől – régebben az egész családra igaz volt, most csak arra, aki itthon van szenteste –, ha bemegyünk a szociális otthonba, és ami nótát ismernek, azt mind elénekeljük a lakóknak. Csak a közös éneklés utána jövünk haza a családi



Éneklés a szociális otthonban



Az unokák

ünneplésre. De így azoknak az embereknek, akiknek nincs családjuk, vagy nem tudták őket hazavinni, nekik is lett szentestéjük. Most már Robi Atya is jön velünk. Ezzel áll össze az otthonban a karácsony.

M. M.: *A vallás átszövi az életet, mióta jártok Zalaegerszegen a kertvárosi templomba?*

Dr. M. Gy.: Jó néhány évvel ezelőtt káplánként került Zalaegerszegre Kürnyek Róbert atya, majd plébániát kapott a kertvárosi új Szűz Mária Szeplőtelen Szíve Plébániát. Az egész család szívesen támogatta a közösségépítésben. Az ember nem lehet szélkakas, tehát mi maradtunk a kertvárosi közösségben. 2018-ban új egyházi intézmény alakult Zalaegerszegen, a Szent Kereszt Templomigazgatóság, melynek vezetője dr. Kürnyek Róbert atya lett. Most János atyáé a további feladat a kertvárosban. Róbert atya tanítását követve nekünk a közösségért kell élni, mi már meggyökereztünk ilyen szempontból is, és maradunk.

M. M.: *Zárásként kérlek, oszd meg velünk a Bodó tábor titkát.*

Tudom, ez egy nagyon személyes, mondhatni magánügy, azonban olyan erővel bír, aminek a követése több család életét segítheti.

Dr. M. Gy.: Nagyon szívesen. Ez az egyik legszebb élmény, mely arról szól, hogy egy család hogyan tud összetartani. Úgy indult, hogy gyesen voltam és a testvéreim közül többen. Először együtt nyaraltunk a kicsi gyermekeinkkel, és nagyon élveztük. Aztán a szüleink is csatlakoztak. Minden évben tematikus tábort csináltunk a gyere-

keinknek. Kiástuk a nagy Magyarországot, és eljártunk az 1848-as összes harcot. De volt őskori tábor is. Körbe szoktuk utazni Magyarországot, és amikor meghatározó történelmi helyszínen voltunk, akkor azt a történelmi eseményt belevetjük a táborba. Együtt nevelődtek a gyerekeink, hihetetlenül jó barátságok jöttek létre az unokatestvérek között. Ebből lett az, hogy minden évben egy hetet együtt tölt a nagycsalád. Mindig fordul, mindig másik család szervezi, így hétévente kerül rám a sor. Már lassan iskolát kell bérelnünk, mert 70-80 ember van együtt. Nem csak nekem van 8 gyerelem. Már ott a sok unoka is. Aki iskolába kerül, annak az édesapám megfelelő szertartás keretében átnyújtja élete első bicskáját. Székelyeknél a bicskának nagy jelentősége van, a felnőtté válás szimbóluma. A fiúgyermek ezt az eseményt nagyon várják. Sőt, már dédunokák is iskolába kerülnek, és kapják az első bicskájukat. Megvannak a családi szertartások. A család nem esett szét, s a szüleimnek ez nagyon nagy boldogság. A szüleim még élnek, mind a ketten, már 80 évesek elmúltak, de jó egészségnak örvendenek. Az országban nagyon szétszórta élünk, de megerősít minket az, hogy egy évben egyszer találkozunk

Dr. MARX GYULÁNÉ Dr. BODÓ ERZSÉBET 1961. április 23-án született Budapesten. A Semmelweis Orvostudományi Egyetemen 1986-ban diplomázott. ifj. Marx Gyulával 1984-ben kötött házasságot. Gyermekük: Anna 1985-ban, Péter 1987-ben, Máté 1989-ben, András 1990-ben, Nóra 1992-ben, Fülöp 1995-ben, az ikrek János és Tamás 1997-ben születtek. 2003-tól Zalaegerszegen a *Miasszonyunk* Időskorúak Otthona, majd 2015-től a Kolping Otthon vezetője. A Családfesztivál alapító tagja és húsz éven keresztül szervezője.

MATYASOVSKY MARGIT felsőfokú tanulmányait a Berzsenyi Dániel Főiskola Testnevelési és Művészeti Karán, andragógia szakon végezte, majd a Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Karán szerzett vidékfejlesztési menedzser és marketingtanácsadó diplomát. 2013 novemberétől a Nemzeti Művelődési Intézet Zala Megyei Irodájában, később a budapesti központban, a Szakmai Módszertani Főosztályon módszertani referens. 2016 augusztusától az Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkárságán közművelődési szakreferens. 2018 novemberétől a Nemzeti Művelődési Intézet Zala Megyei Igazgatóságának megyei igazgatója.